

19. Respondeo, quod legitimam causam, & rationem hujus rei innuit, ac denotat D. Marcus in presenti: Conuenit iterum iurba ita ut non possent panem manducare, & cum audissent sui exterius tenere eum, dicebant enim quoniam in furorem versus est: Eximius ergo fervor ac ardor Christi D. in docenda, illuminandaque turba, infirmisque sanandis, ita ut sui oblitus absque aliqua refectione, totus in aliorum salutem impensus; inde cognati ejus exierunt tenere eum, ac reprimere à tanto zelo, ac fervore, ne totum diem ipse jejunijs laborando, ac docendo traduceret, & ita dicebant in furorem esse versus cum nec de se, nec de suis ageret, sed totus ad aliorum salutem erat intentus, ita ut dicerent: in furorem versus est: legit Syrus: Dicentes, quoniam a se exisse Arabicus: dicentes: In deliquium cordis incidisse: Euthym. Dicentes in excessum versus est: Pagninus. In superem versus est: Perlicus dicentes: Hic quidem est intellectu excessus: Videbatur furor apud hominem, & tamen erat, quidam mentis excessus, ac elevatio in Christo super omnem humanam intelligentiam. Hanc nostram sententiam tenent Barradas tom 2 lib d. c. 15. & hic in Marc. Cornelius.

20. Quæ divina, & altissima sunt, super humanam conditionem ab hominibus hujus sæculi veluti quædam insaniam videntur. Sic ait D. Dionysius Areopagita Epistola ad Titum: Inebriatus esse atque excedere dicitur Deus, quippe, qui eis omnibus, & plenissimus est, & rursus extra omnia, & ultra omnia segregatus. Quamvis Deus in omnibus suis dispositionibus sit plenissimus, ac sapientissimus, à secularibus dicitur veluti inebriatus, ac mente alienatus, cum omnia sua consilia sint ultra, ac extra nostrum captum, & intelligentiam.

21. Decantat Regius Vates Psalm. 35. n. 5. Beatus vir cuius nomen Domini spes ejus, & non respexit in vanitates, & insanias falsa. Notanter dixit, insanias falsas, quia beatus vir non ab omni insaniam debet esse alienus, sed ab eâ, quæ falsa est; & quæ temporalia æstimantur, & cælestia contemnuntur, ab hac cavet vir justus, & aliam verissimam, & prudentissimam insaniam tenet, temporaliumque honorem pessundans, & solum cælestia intendens, quæ si ab hominibus hujus sæculi insaniam puretur, Deo tamen est altissima prudentia. D. Ambrosius, ibi Sumi ergo, & vera insaniam, & forsitan Prophetarum, qui in excessu mentis positi, prophetabant repleti Dei Spiritu, ut quibusdam insanire viderentur, cum propria salutis immemores nudi plerumque, & excalceati, sicut Isaias Sanctus, per populos currerent. Verà insaniam reputabantur Sancti Prophetæ insigniti, dum nudi, & excalceati sui oblitus, de aliorum salutem agebant, sic & Christus veluti insanus, seu furiosus reputabatur, de aliorum remedio, sui immemor, agens: hæc apud mundum est vera insaniam, & summa prudentiam apud Deum.

Blasphemia in Spiritum sanctum.

Marc. 3. n. 28. Amen dico vobis, quoniam omnia dimittentur filiis hominum peccata,

Christus sui oblitus de alijs agi.

Syrus. Arabic. Euthym. Pagnin.

Perlicus.

Barrad. Cornel.

Dionysius.

Justi prudenter videntur insanire.

D. Ambros.

blasphemiam quibus blasphemaverint.

Num. 29. Qui autem blasphemaverit in Spiritum sanctum non habebit remissionem in æternum: sed reus erit æterni delicti, quoniam dicebant spiritum immundum habet.

VERSIONES.

Syrus 28. Quas blasphemabant homines remittuntur eis.

Theophylactus. Quoniam omnia convitia, quæ convitiati fuerint.

Syrus n. 29. Reus erit æterni iudicii Blasphemia.

Arabicus. Conuenit eis supplicium æternum in Spiritum sanctum.

S. Epiphanius. Non remittetur ei, neque in presenti, neque in futuro.

Æthiopicus. Condemnabitur in iudicio æterno.

ALTER TEXTUS.

Matth. 12. n. 31. Ideo dico vobis: omne peccatum, & blasphemia remittetur hominibus, Spiritus autem blasphemiam non remittetur.

Num. 32. Et quicumque dixerit verbum contra filium hominis, remittetur ei: qui autem dixerit contra Spiritum sanctum, non remittetur ei, neque in hoc sæculo neque in futuro.

Luc. 12. n. 10. Et omnis, qui dicit verbum in filium hominis, remittetur illi; ei autem, qui in Spiritum sanctum blasphemaverit non remittetur.

EXPOSITIO VNICA.

Mendo dico vobis: Postquam Christus expulit ab homine demonium mutum, admirata turba, & quidam dixerunt: in Beelzebub ejicit demonia: Quam blasphemiam efficacissimis rationibus refutavit, quod late explicavi tom. 3. cap. 22. Nunc Christus D. explanat gravitatem tantæ blasphemiam, & clarè patet ex Textu Matthæi scribit ipsa verba Christi, & subjicit; dicens: Ideo dico vobis: Hæc causalis dictio: Ideo, non refertur ad consequentiam, sed ad antecedentiam n. 24. Hic non ejicit demonia, nisi in Beelzebub principe demoniorum: & clarè etiam patet ex Textu Marci: Qui

22. Applicatur de qua blasphemiam Christus loquitur.

Qui blasphemaverit in Spiritum Sanctum, reus erit æterni delicti: quoniam dicebatur Spiritum immundum habet: ac proinde blasphemiam, quam Christus D. dicit esse in Spiritum Sanctum, est illa, quam in presenti dicebant Pharisei in Beelzebub ejicit demonia: Christus autem ejiciebat illa in Spiritu Sancto, cui tribuuntur opera sanctificationis nostræ, beneficentiæ, clementiæ, ac pietatis; ut latius minutim rem explicabo quæstione sequenti.

QUÆSTIO IV.

Quare dicitur, quod peccatum contra Filium hominis remittitur; contra Spiritum Sanctum non remittitur; & quæ sint hæc Peccata?

23. Textus. Omnes tres Sacri Evangelistæ Matthæus, Marcus, & Lucas scribunt: Quod quicumque dixerit verbum contra filium hominis remittetur ei, qui autem dixerit contra Spiritum Sanctum, non remittetur ei: & addit D. Matth. Neque in hoc sæculo, neque in futuro: Ideo hæc duo inquirenda sunt. Primum: Quodnam sit peccatum contra filium hominis, & contra Spiritum Sanctum, & quomodo dicatur unum remitti, alterum non? Quæ quæstio gravissima est; ita ut dicat D. Augustinus serm. 11. de Verbis Domini; quod nulla major, ac difficilior invenitur in Sacris Scripturis.

24. Beda. Viç. Affric. Primum fuerunt aliqui ut Beda 1. Reg. cap. 2. n. 15. ad illa verba: Si peccaverit Deum: Victor Episcopus Africanus in ratione fidei ad Regem Hunericum; videntur docere hæc peccata in Deum, & Spiritum Sanctum non distingui; Tamen omnes Patres, Theologi fatentur distingui, & patet ex presenti Textu, quod peccatum in filium hominis remittitur, non verò in Spiritum Sanctum.

25. Variæ sententia. Hilarius. Origenes. Secundo: D. Hilarius ad citatum Matth. censet blasphemiam in Spiritum sanctum, esse eam, qua quis negat Christum esse Deum, conceptum ex Spiritu sancto, Tertio: Origenes homil. 26. in Matthæum, tenet esse omne peccatum mortale commissum post baptismum, seu post acceptam gratiam Spiritus sancti. Quarto: D. Cyprian. lib. 3. a. Quirinum n. 28. eam dicit esse blasphemiam in Spiritum sanctum, omne nempe peccatum in Deum commissum: blasphemiam verò in filium hominis esse omne peccatum perpetratum in hominem. Quinto: Idem Cyprianus lib. 3. Epistol. 14. eam dicit Blasphemiam in Spiritum sanctum, negationem, nempe fidei in persecutione, Sexto: Richard. à S. Victore 1. de Blasphemia in Spiritum sanctum, affirmat, esse odium, & convitium Dei. Septimo: Augustinus serm. illo de Verbis Domini, existimat blasphemiam in Spiritum sanctum, esse impunitiam finalem, qua resistitur remissioni peccatorum, quæ fit in Ecclesia per Spiritum sanctum.

26. D. Thom. Octavo: D. Thom. 2. 2. q. 14. art. 1. docet peccatum in Patrem esse peccatum ex infirmitate profectum, quia Patri applicatur potentia: Peccatum in filium, peccatum ex ignorantia, quia filio applicatur sapientia; Peccatum verò in Spiritum sanctum in Eváng. Tom. VI.

ritum sanctum, peccatum ex malitiâ, quia Spiritui sancto appropriatur bonitas; Quod late explicat Richard. Victorio, lib. de Spiritu Blasphemia: Idem D. Thomas eadem, q. 14. art. 2. ex D. Augustino colligit sex species peccati in Spiritum sanctum: Desperationem, Præsumptionem, Impunitiam, Obtinationem, Impugnationem veritatis, Invidentiam fraternæ gratiæ; quas etiam numerat Magister sententiarum lib. 2. dist. 43.

27. Missis multis ex mente Sanctorum Patrum: sic rem explico; Postquam demonem Christus expulit ab homine blasphemarunt Pharisei dicentes; in Beelzebub ejicit demonia: hanc eorum maledicentiam appellat Christus blasphemiam in Spiritum sanctum, ut ex ipso Textu Matthæi, ac Marci collegi, ac dixi in expositione; & ita docent D. Hieronymus, in cap. 12. Matth. & Epistol. 149. ad Marcellam lib. 2. de Penitentia, c. 4. Theophylact. Euthym. in c. 12. Matth. D. Basil. in Moralibus regul. 35. c. 1. & in regulis brevioribus Resp. 273. D. Chrysostomus ad c. 3. Marci.

28. Totæ quæst. explicatur. Christus in presenti facit mentionem de duplici blasphemia: una, quæ est in filium hominis, & remittitur, Altera, quæ est in Spiritum sanctum, & non remittitur. Illa est blasphemiam in filium hominis, quæ fiebat ab his, qui ejus divinitatem non agnoscetes dicebant de eo; Ecce homo vorax, & potator vini, peccatorum, & publicanorum amicus, Matth. 11. n. 19. Alique eum insanum dicebant; Joan. 10. n. 20. & per contemptum, filium fabri appellabant Marc. 6. n. 3. Blasphemia autem contra Spiritum sanctum illa dicitur, qua opera Spiritus sancti, ac bonitatis divini, ut miracula, & similia, ac malitia scienter ascribuntur demoni, quia opera bonitatis, & sanctitatis Dei attribuntur Spiritui sancto, qui ex vi suæ processions, & spirationis à Patre, & filio procedit, ut Amor, bonitas, & sanctitas, & sicut Patri attribuitur potentia, Filio sapientia, sic & Spiritui sancto communicatio sanctitatis, ac bonitatis divini, & qui impugnat hujusmodi opera tribuens illa demonio, impugnat bonitatem, ac sanctitatem Spiritus sancti, cum hæc sint illius attributa, per quæ cognoscitur Donum Dei. Et Christus in c. 12. n. 28. Matth. ait. Quod in Spiritu Dei ejiciebat demonia; & inde hanc blasphemiam appellat in Spiritum sanctum, seu contra virtutem Spiritus sancti.

29. Quomodo dicitur non remittitur, nec in hoc sæculo, nec in futuro; solum denotat, quod tam grande, ac grave peccatum non facile remittitur, nec condonatur, sicut illud quod Christus D. dixit de Divite; Facilius est Camelum per foramen acus transire, quam divitem intrare in regnum celorum; Matth. 19. n. 24. sicut & Paulus ad Hebræos 6. n. 4. Impossibile est eos, qui semel sunt illuminati gustarunt etiam donum cælestis... rursus renovari ad penitentiam; Loquitur Apostolus de peccatoribus apostatis; & ait: Impossibile hoc est, valde difficile est ut tales redeant ad penitentiam, Ita D. Anselm. Lyranus, Hugo, Dionisius Tielm. Vasq. Ribeira, Cornet.

30. D. August. D. Gregor. Beda. D. Bernard. Ad id quod additur peccatum in Spiritum sanctum non remitti nec in hoc sæculo, nec in futuro; solum denotat, quod tam grande, ac grave peccatum non facile remittitur, nec condonatur, sicut illud quod Christus D. dixit de Divite; Facilius est Camelum per foramen acus transire, quam divitem intrare in regnum celorum; Matth. 19. n. 24. sicut & Paulus ad Hebræos 6. n. 4. Impossibile est eos, qui semel sunt illuminati gustarunt etiam donum cælestis... rursus renovari ad penitentiam; Loquitur Apostolus de peccatoribus apostatis; & ait: Impossibile hoc est, valde difficile est ut tales redeant ad penitentiam, Ita D. Anselm. Lyranus, Hugo, Dionisius Tielm. Vasq. Ribeira, Cornet. Ex hoc loco D. August. lib. 2. de Civit. c. 24. D. Gregor. 4. Dialog. c. 30. D. Isidor Beda D. Bernard, apud Bellarm. lib. 2. de Purg. c. 4. convincunt

Richard. Thom.

Sex species peccati.

D. Hieron. Theophil. D. Basil. h. h. yloft. Beda.

Matth. 11. Joan. 10. Marc. 6.

Quid sit blasphemiam in filium hominis. Quid sit blasphemiam in Spiritum sanctum.

Quomodo dicitur non remittitur.

Matth. 19. Hebr. 6. D. Anselm. Lyranus. Hugo. Dionisius. Tielm. Vasq. Ribeira. Cornet. D. August. D. Gregor. D. Isidor. Beda. D. Bernard.

cunt esse purgatorium post hanc vitam, in vauum enim diceretur: non remittetur ei, neque in hoc seculo, neque in futuro: si in futuro seculo nullum peccatum remittitur, sicut valde inepta esset locutio si quis diceret, remitto tibi decem aureos, vel in hoc seculo, vel in futuro; cum in futuro nulla pecunia sit reddenda. In purgatorio erga expiantur peccata mortalia quoad penam; An vero venialia non solum quoad penam, sed etiam quoad culpam, licet aliqui conecant, negat D. T. 1. 2. q. 89. art. 6. in corpore, quia iuxta divinam providentiam non dabitur casus, ut puer decedat cum solo veniali.

Purgatoriu dari conuincitur.

D. Thom.

QUÆSTIO V.

Quare blasphemia in Spiritum Sanctum dicatur peccatum irremissibile iuxta sensum morale?

31. Iuxta sacros Evangelistas Matthæum, Marcum, Lucam: Blasphemia in Spiritum Sanctum, est peccatum irremissibile, quod nec in hoc seculo, neque in futuro remittitur, quod dicitur ad exaggerandum gravitatem ipsius peccati, de cujus sensu litterali dixi superiori quaestione. Nunc de Morali, & quoad nostram eruditionem.

32. Primò: D. August. apud Catenam D. Thomæ ad cap. 12. Matth. ait: Primum itaque credentium beneficium est, in Spiritu Sancto remissio peccatorum: contra hoc donum gratuitum loquitur cor impenitens. Ipsa ergo impenitentia est spiritus blasphemia: quæ non remittitur, neque in hoc seculo, neque in futuro. Contra enim Spiritum Sanctum, quo peccata dimittuntur, verbum valde malum sive cogitatione, sive lingua sua dicit qui secundum duritiam cordis sui, & cor impenitens iherosaurizat sibi iram in die iræ. Per Spiritum Sanctum sic in nobis remissio, per ipsum omnia cœlestia dona communicantur; blasphemare ergo contra Spiritum Sanctum, est ejus beneficentiam contemnere: ipsumque omnium donorum largitorem denegare: & ingrato animo suum benefactorem non agnoscere, imò pro donis acceptis contumelias rependere, inter omnia peccata valde execrabile, & omni remissione indignum; & non remittetur ei, neque in hoc seculo, neque in futuro.

33. Secundò: Rupertus lib. 2. in Numer. cap. 1. ait: Verbum contra Spiritum Sanctum non est aliud, quam superbia malum, quo contra conscientiam propriam defendendo se quispiam arguentem de peccato allidit Spiritum Sanctum: Qui peccat deceptus à propria voluntate, fragilem humanam conditionem ostendit; At verò ille, qui malis mendaciis, argutiis, sua peccata, ac delicta contendit patrocinari, ac excusare, hic in Spiritum Sanctum peccat, & omni veniâ indignus invenitur: ut faciebant Pharisei illustrissima Christi opera calumniantes, qui ut suam malitiam patrocinarerent, ac defenderent, dicebant, quod in Beelzebub Principe dæmoniorum eiecet dæmonia, inde eorum

iniquitas dicitur, quòd nec in hoc seculo, nec in futuro remittitur: Quo contra conscientiam propriam defendendo se quispiam, arguentem de peccato allidit Spiritum Sanctum.

Propheta Amos 1. n. 3. in personâ Dei proponit quatuor delicta; In primo, secundo, ac tertio promittit Deus se veniam daturum, in quarto verò quodammodo se inexorabilem ostendit: super tribus sceleribus Damasco, & super quatuor non convertam eum: Quodnam sit hoc quartum crimen, variè interpretes explicant. Rupertus explicat esse contumacem superbiam defendendi se. Rupertus proxime citatus lib. 9. in Numer. cap. 1. ait: Primum scelus, iniquitatem mente concipere, secundum scelus est, dolorem opere peperisse Tertium, iniquitatis opus, vel in usum, vel consuetudinem contraxisse. Quartum scelus, male acta per superbia spiritum defendere: Sunt quædam tria delicta, ut primum, malum mente concipere, secundum opera perpetrare, tertium in usum vel consuetudinem ducere, quæ ex quadam humanâ fragilitate veniunt, & inde facile Deo veniam impetrant: At est quarta iniquitas, quæ superba, & stulta contentione intendit se excusare, ac defendere, & benignam judicis clementiam maximè irritat, & exasperat; ut multâ per omnem modum requiratur ad reprimentam illius iram. Quartum scelus, male acta per superbia spiritum defendere.

34.

Rupert.

Defendens delictum, in exorabilem, redditur iudicem.

35.

Nullum gravius peccatum, quam Deum cum diabolo vel se conjugere.

Psalm. 5. Heb. D Remig.

36. Psalm 118.

Et quæ sunt Dei longissime distat à diabolo. D. Ambros.

Tertio: De hac blasphemia in Spiritum Sanctum affirmat Christus D. Quòd neque in hoc seculo, neque in futuro remittitur: Hæc autem blasphemia in eo consistit, ut explicavi superiori quaestione, cum præclara Divinitatis opera diabolo tribuantur; seu cum aliquod commercium, seu societas, dicitur intervenire inter Deum, & diabolum, quo peccato Christus D. injuriarum patientissimus, maximè ad indignationem commovetur, inde contra eam acerbissimam penam fulminat, quòd neque in hoc seculo, neque in futuro remittitur. Ait Regius Vates Psalm. 5. n. 6. Neque habitabit iuxta te malignus: ex Hebræo legitur: Neque peregrinabitur. D. Remigius, per malignum, intelligit diabolum qui non solum apud Deum non habet diuinam mansionem, sed nec etiam brevissimam, sicut nec peregrinus in loco per quem transit.

At idem Regius Vates Psalm. 118. n. 89. In æternum, Domine verbum tuum permanet in celo: & cur non de permanentia, ac persistentiâ in terrâ: quia Diabolus de celo eiectus ambulat in terris, & tam distans commercium est inter Deum, & diabolum, quod quidquid est Dei, nullo modo invenitur in loco, in quo diabolus residet, sed à quo nefarius ille spiritus expulsi est D. Ambrosius in eundem Psalmum serm. 12. ait. Quia Satanas de celo cecidit in terras. Et post pauca: In celo permanet verbum, quia inde defectus est diabolus, in terris non permanet, quia huc Satanas advenit: In terris nec ad ullum tempus divinum verbum potest peregrinari, cum in eis diabolus versetur, cum verò à celo eiectus sit, inde in eo permanet verbum Dei.

CAPUT IV.

1. ET iterum cepit docere ad mare: & congregata est ad eum turba multa, ita ut navim ascendens federet in mari, & omnis turba circa mare super terrâ erat. 2. Et docebat eos in parabolis multa, & dicebat illis in doctrinâ suâ. 3. Audite: Ecce exiit volucres cœli, & comederunt illud. 4. Aliud verò cecidit super petrosâ, ubi non habuit terram multam, & statim exortum est, quoniam non habebat altitudinem terræ: 6. Et quando exortus est, Sol exæstuvit, & eo quod non habebat radicem, exaruit. 7. Et aliud cecidit in spinas: & ascenderunt spinæ, & suffocaverunt illud, & fructum non dedit. 8. Et aliud cecidit in terram bonam: & dabat fructum ascendentem, & crescentem; & asserbat unum triginta, unum sexaginta & unum centum. 9. Et dicebat: Qui habet aures audiendi, audiat. 10. Et cum esset singularis, interrogaverunt eum hi, qui cum eo erant duodecim, parabola. 11. Et dicebat eis: Vobis datum est nosse mysterium regni Dei: illis autem, qui foris sunt, in parabolis omnia fiunt. 12. Ut videntes videant, & non videant: & audientes audiant, & non intelligant: nequando convertantur, & dimittantur eis peccata. 13. Et ait illis, nescitis parabolam hanc? & quomodo omnes parabolas cognoscetis; 14. Qui seminat, verbum seminat. 15. Hi autem sunt qui circa viam ubi seminatur verbum, & cum audierint, confestim venit Satanas, & aufert verbum, quod seminatum est in cordibus eorum. 16. Et hi sunt similiter qui super petrosâ seminantur: qui cum audierint verbum, statim cum gaudio accipiunt illud: Et non habent radicem in se, sed temporales sunt: deinde otra tribulatione, & persecutione propter verbum, confestim scandalizantur. 18. Et alii sunt qui in spinis seminantur: hi sunt, qui verbum audiunt. 19. Et ærumnæ sæculi, & deceptio divitiarum, & circa reliqua concupiscentiæ introeunt suffocant verbum, & sine fructu efficitur. 20. Et hi sunt qui super terram bonam seminati sunt, qui audiunt verbum, & suscipiunt, & fructificant unum triginta, unum sexaginta, & unum centum. 21. Et dicebat illis: Nunquid venit lucerna ut sub modio ponatur, aut sub lecto? Nonne ut super candelabrum ponatur; 22. Non est enim aliquid absconditum quod non manifestetur: nec factum est occultum, sed ut in palam veniat. 23. Si quis habet aures audiendi, nec factum est occultum, sed ut in palam veniat. 23. Si quis habet aures audiendi, audiat. 24. Et dicebat illis, Videte quid audiat. In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis, & adjicietur vobis. 25. Qui enim habet dabitur illi: & qui non habet, etiam quod habet auferetur ab eo. 26. Et dicebat: sic est regnum Dei, quemadmodum si homo jaciât sementem in terram, 27 & dormiat, & exurgat nocte, & die, & semen germinet: & increseat dum nescit ille. 28. Ultra enim terra fructificat, primum herbam, deinde spicam, deinde plenum frumentum in spica. 29. Et cum produxerit fructus, statim mittit falcem, quoniam adest messis. 30. Et dicebat, cui assimilabimus regnum Dei, aut cui parabolæ comparabimus illud? 31. Sicut granum sinapis, quod cum seminatum fuerit in terra, minus est omnibus seminibus, quæ sunt in terra? 32. Et cum seminatum fuerit, ascendit, & fit majus omnibus oleribus, & facit ramos magnos, ita ut possint sub umbra ejus aves cœli habitare. 33. Et talibus multis parabolis loquebatur eis verbum, prout poterant audire. 34. Sine parabola autem non loquebatur eis, seorsum autem, discipulis suis diserebat omnia. 35. Et ait illis in illa die cum sero esset factum: transeamus contra. 36. Et dimittentes, turbam, assumunt eum ita ut erat in navi: & alia caves erant cum illo. 37. Et facta est procella magni venti, & fluctus mittebat in navim, ita ut impleteretur navis. 38. Et erat ipse in puppi super cervical dormiens & excitant eum, & dicunt illi, Magister non ad te pertinet, quia perimus; 39. Et exurgens comminatus est vento, & dixit mari: tace, obmutescet, & cessavit ventus: & facta est tranquillitas magna. 40. Et ait illis: Quid timidi estis? necdum habetis fidem, & timuerunt timore magno; & dicebant ad alterutrum: Quis putas est iste? quia & ventus, & mare obediunt ei.